

Oponentský posudok habilitačnej práce

Habilitant: JUDr. Mgr. Jana Šimonová, PhD.

Názov habilitačnej práce: Eliminácia daňových únikov v Slovenskej republike prostredníctvom vybraných ustanovení daňového práva

Oponent: doc. JUDr. Štefan Kočan, PhD., Akadémia PZ v Bratislave

Aktuálnosť problematiky a cieľ habilitačnej práce

So záujmom som prijal možnosť vyjadriť svoj odborný a osobný názor k habilitačnej práci JUDr. Mgr. Jany Šimonovej PhD. Je spracovaná na aktuálnu a celospoločensky významnú tému daňových únikov. Dielo je svojím obsahom aj zameraním zaujímavé, prináša podnety nielen pre právnu teóriu, ale aj prax. V súvislosti s výberom témy je potrebné zdôrazniť ešte jednu skutočnosť, a to že autorka v nej zúročila naraz tri rozmery svojej osobnosti, pedagogické poznanie vysokoškolského učiteľa, výskumné poznatky vedeckého pracovníka a spoluriešiteľa rôznych vedecko-výskumných úloh a praktika, ktorý sa dlhé roky profesionálne venoval práve predmetnej problematike a zapracoval do nej svoje poznatky a postrehy, nielen overené praxou, ale aj skúsenosťami. Pozitívne je potrebné oceniť, že v habilitačnej práci sa paralelne prelína jeho pedagogické pôsobenie, teda smerovanie textu pre študentov a praktické pôsobenie, teda snaha o využiteľnosť textu pre prax. Harmóniu publikačnej, pedagogickej a vedecko-výskumnej práce dopĺňa a do textu habilitačnej práce sa premieta aj osobnosť autorky, jeho otvorenosť, chápanie problémov a záujem priniesť odpovede, alebo aspoň vyvolať odbornú diskusiu a vedeckú polemiku.

Použité metódy pri spracovaní habilitačnej práce a jej výsledky a prínos

Po formálnej stránke práca vyhovuje požadovaným štandardom, obsahuje zoznam ilustrácií, zoznam tabuliek, zoznam skratiek a značiek rozsiahly zoznam použitej literatúry. Uvedeným autorka preukázala schopnosť nielen poznať, ale aj využívať metódy vedeckej práce.

Habilitačná práca pozostáva z úvodu, 5 kapitol a záveru, prílohy. V úvode autorka poukazuje na skutočnosť, že pri spracovaní svojej habilitačnej práce vychádzala z projektu vedeckovýskumnej úlohy s názvom „Odhaľovanie daňových únikov a daňovej trestnej činnosti“ – VÝSK č. 164, ktorý bol úspešne obhájený na Akadémii Policajného zboru v Bratislave. Téma vedeckovýskumnej úlohy sa následne úzko prepájala a súvisela aj s uznesením Vlády SR č. 235 z 31. Mája 2012 Akčným plánom boja proti daňovým podvodom na roky 2012 až 2016. Celkovým cieľom, ako konštatuje JUDr. Mgr. Jana Šimonová, PhD., habilitačnej práce bolo prostredníctvom skúmania odborných názorov zamestnancov Finančnej správy SR spracovanie návrhov legislatívnych i metodických odporúčaní v oblasti daňových únikov.

V prvej kapitole predstavuje súčasný stav riešenia problematiky, kde rozpracovala pojmy:

- daňové úniky,
- príčiny existencie daňových únikov,
- daňová optimalizácia,
- daňová špekulácia a daňové plánovanie,

V tejto kapitole na základné daňové pojmy nadväzuje časť história daňových únikov a medzinárodné zdaňovanie. Tu sa stretávame s pojmom dvojité zdanenie, ktoré je riešené medzinárodnými bilaterálnymi zmluvami medzi štátmi ako aj akčným plánom boja proti znižovaniu daňového základu a prelievania ziskov.

V druhej kapitole svojej habilitačnej práce autorka sa zamerala na cieľ, predmet a hypotézy vedeckého skúmania. Habilitačná práca ponúka nadstavbu zrealizovaného výskumu v oblasti daňového práva, kde osobitné postavenie má Finančná správa. Hlavným cieľom vedeckého skúmania podľa autorky bolo navrhnúť alternatívy zlepšenia situácie v oblasti eliminácie daňových únikov. K tomuto cieľu využila metódu kvalitatívneho výskumu, historickú metódu, metódu analýzy, metódu porovnávaciú, metódu syntézy, dotazníkovú metódu (tak ako to uvádza v prílohe č. 1).

V tretej kapitole autorka spracovala analýzu daňových únikov v oblasti priamych daní (kde sa zamerala na oblasť dani z príjmov fyzických a právnických osôb). V oblasti dani z príjmov fyzických osôb podľa autorky najčastejšie dochádza k úniku daní, najmä fiktívnymi výdavkami, zatajením príjmu z predaja tovaru, nepriznanie príjmov, používaním dvoch registračných pokladníc, vedenie dvojakeho účtovníctva a pod. Pri právnických osobách

dochádza k daňovým únikom najmä skrátením dane, neodvedenia zrazenej dane, nezaplatením dane. V oblasti nepriamych daní najčastejšie dochádza k únikom pri daní z pridanej hodnoty a to najmä pri cezhraničných operáciách a to tzv. karuselový spôsob (znázornený na obr. 2 str. 67).

V štvrtej kapitole autorka z pohľadu záverov empirického výskumu uvádza opatrenia na elimináciu daňových únikov. Z týchto opatrení by som dal do pozornosti najvýznamnejšie, ktoré sa aj v súčasnej dobe uplatňujú v praxi a sú výsledkom práce kolektívu autorov vedecko-výskumnej úlohy č. 164 na Akadémii PZ, kde patrí aj samotná autorka habilitačnej práce s ktorou sa uchádza do vedecký titul docenta. Empiricky výskum utorka vykonala na cieľovej skupine expertov z Finančnej správy. Medzi takéto opatrenia by som uviedol:

- zavedenie povinnosti skladať finančnú zábezpeku,
- mesačné zdaňovacie obdobie pre nových platiteľov DPH po dobu 12 mesiacov,
- ručenie za daň,
- zavedenie režimu sprísneného daňového dohľadu nad rizikovými subjektmi,
- zavedenie povinnosti predkladať údaje o tuzemských dodávkach tovarov a služieb správcovi dane elektronickou formou,
- zavedenie limitu vo výške 10 000 eur na bezhotovostné platby,
- národná bločková lotéria,

Súčasťou tejto kapitoly sú aj procesné postupy zamestnancov finančnej správy v prípade zistenia podozrivých operácií a ich spolupráca s Policajným zborom.

V piatej kapitole autorka vyhodnotila hypotézy empirického výskumu, úvahy de lege ferenda a návrhy odporúčaní pre prax. Tu autorka konštatuje, že na základe výsledkov empirického výskumu boli potvrdené všeobecné hypotézy ako aj pracovné hypotézy. Na základe empirického výskumu autorka dospela k výsledku, že najväčším problémom pri daňových únikoch je neprehľadnosť, nejednoznačnosť a nejednotnosť aplikácie daňovo-právnej úpravy. Taktiež sa zdôraznila potreba vytvorenia spoločného pracoviska Finančnej správy SR a Policajného zboru, do ktorej výlučnej pôsobnosti by spadalo odhaľovanie a vyšetrovanie daňovej trestnej činnosti a tým aj právne upraviť tzv. „Daňovú kobru“.

V závere autorka habilitačnej práce uvádza, že predkladaná práca má viaceré prínosy, či už pre oblasť vedy a výskumu alebo praxe. Taktiež v tejto časti uvádza ďalšie opatrenia v oblasti legislatívnej oblasti, v oblasti organizácie, spolupráce a riadenia, vzdelávacej oblasti.

V prílohe autorka vyhodnotila dotazník, ktorý pozostával z 36 otázok, tieto otázky sú vyhodnotené jednotlivo a je to podložené grafom. Na to nadväzujú ďalšie prílohy, ktoré sú vyjadrené tabuľkami a obrázkami.

Záverečné hodnotenie

Habilitačná práca – je v súlade s udelenou akreditáciou pre habilitačné konanie na Akadémii Policajného zboru v Bratislave. Habilitantka **JUDr. Mgr. Jana Šimonová PhD.** svojou vedeckou aj pedagogickou prácou splnil podmienky požadované Poriadkom habilitačného konania na Akadémii Policajného zboru v Bratislave. Na základe preštudovania habilitačnej práce **odporúčam habilitačnú prácu k ďalšiemu konaniu.**

V Bratislave dňa 01.02.2017

doc. JUDr. Štefan Kočan PhD.

